

KINDCENTRUM DE VINDPLAATS WIL HET SPECIALE NORMALISEREN

NOVEMBER 2024

'Iedereen moet kunnen meedoen' is een belangrijk uitgangspunt van Kindcentrum De Vindplaats in Amsterdam-West, dat twee jaar geleden de deuren opende. Alle kinderen uit de wijk zijn welkom, ook kinderen die meer uitdaging of extra ondersteuning nodig hebben. Het nieuwe gebouw, de opvang, het onderwijs en de organisatie zijn erop ingericht om ieder kind tot z'n recht te laten komen en de kans te geven zich optimaal te ontwikkelen. Gert Geertsma, directeur van De Vindplaats, vertelt hoe het kindcentrum dat wil bewerkstelligen.

De fusie van twee basisscholen in Amsterdam-West was aanleiding voor herbezinning: wat vinden wij nu écht belangrijk? De antwoorden op die vraag zijn vooral ingegeven door het feit dat de school in een wijk staat met veel armoede en veel migrantengezinnen, vertelt Gert Geertsma. "We hebben ons afgevraagd wat de consequenties daarvan zijn voor de nieuwe, gefuseerde school en kwamen tot een aantal belangrijke keuzes. Zo betekent het onder meer dat we kinderen zo vroeg mogelijk willen binnenkrijgen en dat we de schooldag zo lang mogelijk willen maken. Daarom hebben we ervoor gekozen om samen met Akros Kinderopvang een

kindcentrum op te zetten voor kinderen van 0 tot 13 jaar. Opvang en onderwijs werken vanuit een gedeelde visie met elkaar samen om te bewerkstelligen dat kinderen een doorlopende ontwikkeling doormaken."

ONDERWIJS ANDERS ORGANISEREN

Vanaf het begin was ook het streven naar inclusie een belangrijk uitgangspunt, al noemt Gert het bij voorkeur anders. "Omdat 'inclusief onderwijs' soms een negatieve connotatie heeft – 'een school met heleboel probleemkinderen' – zeggen wij liever dat De Vindplaats een kindcentrum is waar iedereen kan meedoen, ook kinderen die extra ondersteuning, zorg of uitdaging nodig hebben. Alle kinderen maken deel uit van een reguliere groep en moeten zich op hun eigen niveau optimaal kunnen ontwikkelen. Om dat te realiseren, zo is onze stellige overtuiging, moet je het systeem aanpassen aan het kind in plaats van andersom, zoals normaalgesproken het geval is. Daarom hebben wij het onderwijs anders georganiseerd."

De Vindplaats

Het nieuwe gebouw bestaat uit open en semi-open ruimtes waar kinderen opvang en onderwijs krijgen. Ieder kind zit in een verticaal samengestelde stamgroep ('het huis'), die bestaat uit kinderen van dezelfde bouw ('het buurtje'). Elk buurtje heeft drie huizen en een grote open gemeenschappelijke ruimte. De kinderen beginnen en eindigen de dag in hun eigen huis. Gedurende de dag doen ze zelfstandig en samen allerlei activiteiten op hun eigen niveau, thuis in de grote ruimte of elders. Alle kinderen volgen doorlopende leerlijnen die in de kinderopvang beginnen. In de opvang is er een 'Voorschool-Plus groep' voor kinderen die extra zorg nodig hebben. Elke periode werken alle kinderen kindcentrumbreed en op hun eigen niveau aan hetzelfde thema. De thema's zijn verbonden aan de kerndoelen taal, rekenen, wereldoriëntatie en burgerschap. Er is veel aandacht voor een gezonde leefstijl. Elke dag krijgen de kinderen een gezonde lunch op school die door vrijwilligers uit de wijk wordt bereid.

ONDERSTEUNENDE SCHIL

Om in deze setting alle kinderen passende ondersteuning te kunnen geven, staan er op elk buurtje (drie groepen) vier medewerkers en heeft het kindcentrum een psycholoog en een orthopedagoog in dienst. De extra formatie

wordt bekostigd uit 'achterstandsmiddelen', tijdelijke subsidies en een vast bedrag van het samenwerkingsverband passend onderwijs, vertelt Gert. "Wij ontvangen dat bedrag van het samenwerkingsverband als een lumpsum uitkering, omdat wij in principe geen kinderen naar het gespecialiseerd onderwijs verwijzen."

Zo is er rondom de kern - de groep en de leerkracht van de groep - een flexibele, ondersteunende schil van extra handen en specifieke expertise, die leerkrachten en pedagogisch medewerkers kunnen inzetten als dat nodig is. Gert: "Als je voor een inclusieve groep staat, is dit heel belangrijk, want het werk is intensiever en soms zwaarder dan in een reguliere setting. Als een kind overprikkeld raakt of het even niet trekt, is er altijd een medewerker die bijvoorbeeld met het kind naar de prikkelarme ruimte kan gaan terwijl het onderwijsproces doorgaat. Daarnaast kunnen de psycholoog en de orthopedagoog met medewerkers meedenken, meekijken en hen advies geven. Het geeft medewerkers rust te weten dat ze altijd op iemand kunnen terugvallen."

Maar ook wordt het team regelmatig getraind om de gedifferentieerde aanpak steeds beter vorm en inhoud te leren geven. Doordat zij samenwerken, samen de dag voorbereiden en elkaars leerlingen kennen, leren ze ook veel van elkaar. "We merken gaandeweg dat we veel meer zelf kunnen dan we dachten", zegt Gert. "We ervaren dat het allemaal gewoon kinderen zijn, de

een met wat meer ondersteuningsbehoeften dan de ander. Wij willen als kindcentrum het speciale normaliseren en we zien dat het team deze beweging maakt.”

POSTCODES

Het is na twee jaar nog te vroeg om effecten en concrete resultaten te benoemen, vindt Gert. Wel is het gelukt om tot nu toe alle kinderen binnen te houden; er is geen uitstroom geweest naar gespecialiseerd onderwijs. “Het kost tijd, maar het lukt steeds beter om het systeem om het kind te organiseren. We hebben wel eens twijfels of de open setting voor alle kinderen de beste leeromgeving is; denk bijvoorbeeld aan zeer prikkelgevoelige kinderen. We bespreken dit dan met onze partners in het gespecialiseerd onderwijs; twee besturen in Amsterdam die met ons meedenken en advies geven. We hebben nu verschillende voorzieningen om ook deze kinderen binnen te kunnen houden, bijvoorbeeld koptelefoons, aparte ruimtes en stille hoeken waar je ongestoord kunt zijn.”

Het is lastig, vindt Gert, dat de kwalificatie ‘inclusief’ ertoe kan leiden dat er meer kinderen met extra ondersteuningsbehoeften van buiten de buurt worden aangemeld, waardoor je kan worden gezien als een school voor gespecialiseerd onderwijs. “Daarom werken wij bij de aanmelding met postcodes. Dat kan misschien wel eens schuren met de zorgplicht die scholen hebben, maar als we

echt inclusiever onderwijs willen realiseren zullen we dat aan de poort moeten bewaken. Het sluit trouwens ook aan bij onze wens om een afspiegeling van de wijk te zijn en te blijven. Kinderen die buiten met elkaar spelen moeten ook met elkaar naar school kunnen.”

MEER INFORMATIE

Gert Geertsma

www.devindplaats.amsterdam